

62 64
(Ф 03.02 – 101)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет Економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки та бізнес-технологій

УЗГОДЖЕНО

Декаң ФЕБА

Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ
« 8 » 09 2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОУХІН
« 20 » 10 2023 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Управління бізнесом в авіації»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітньо-професійна програма: «Підприємництво та бізнес-технології»

Освітньо-професійна програма: «Митна діяльність підприємницьких структур»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	2	120/4,0	18	18	–	84	-	-	Диф. залік 2с.
Заочна	1,2	120/4,0	6	6	–	108	(1) К.р.- 2с.	-	Диф. залік 2 с.

Індекс: НМ-6-076-3/23 – 3.4

НМ-6-076-2/23 – 3.4

НМ-6-076-2з /23 – 3.4

СМЯ НАУ РП 11.01.05-2023

Робочу програму навчальної дисципліни «Управління бізнесом в авіації» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Митна діяльність підприємницьких структур», «Підприємництво та бізнес-технології» навчальних та робочих навчальних планів № НМ-6-076-3/23, НМ-6-076-2/23, НМ-6-076-2з /23, № РМ-6-076-3/23, № РМ-6-076-2/23, № РМ-6-076-2з /23, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри економіки
та бізнес-технологій

Олена СОЛОВЙОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», (освітньо-професійна програма «Митна діяльність підприємницьких структур», «Підприємництво та бізнес-технології») - кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 11 від «18» 08 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Митна діяльність підприємницьких структур»

Павло ПАШКО

Гарант освітньо-професійної програми
«Підприємництво та бізнес-технології»

Оксана ШКОЛЕНКО

Завідувач кафедри

Оксана ЧУМАК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 1 від «07» 09 2023 р.

Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

	Сторінка
Вступ.....	4
1. Пояснювальна записка.....	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна ...	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки.....	5
	5
2. Програма навчальної дисципліни.....	
2.1 Зміст навчальної дисципліни.....	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3 Тематичний план.....	7
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу(ЗФН).....	7
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН)..	8
	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни.....	
3.1. Методи навчання.....	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	8
	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих здобувачем знань та вмінь....	

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління бізнесом в авіації» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 см №249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Дисципліна «Управління бізнесом в авіації» спрямована на формування у здобувачів сучасного наукового світогляду і системи глибоких спеціальних знань про організацію підприємництва та бізнес-технології в авіаційній галузі, вироблення вмій і навичок їх використання у практичній площині.

Метою даної дисципліни є надання основних системних теоретичних і практичних знань про характер, зміст та особливості організації підприємницької діяльності в авіації, її спрямованість на підвищення соціально-економічної ефективності.

Завданнями вивчення дисципліни «Управління бізнесом в авіації» є: отримання необхідних знань і навичок в галузі управління авіаційним бізнесом, що передбачається кваліфікаційною характеристикою і відповідною освітньо-професійною програмою підготовки спеціалістів з підприємництва та бізнес-технологій.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни здобувач повинен набути таких результатів навчання (в сукупності з іншими освітніми компонентами):

1.2.1. Для освітньо-професійної програми «Підприємництво та бізнес-технології»

Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення (ПРН 2).

Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп (ПРН 4).

Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва та/або торгівлі (ПРН 7).

Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та/або торговельної діяльності (ПРН 9).

Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких та/або торговельних структур (ПРН 11).

Вміти здійснювати проектування бізнесу, застосовуючи сучасні управлінські інноваційні підходи, інформаційні технології, створюючи умови та потенціал

підвищення ефективності функціонування та забезпечення конкурентоспроможності сучасних підприємницьких та/або торговельних структур (ПРН 12).

1.2.2. Для освітньо-професійної програми «Митна діяльність підприємницьких структур»

Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності (ПРН 1).

Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп. (ПРН 4).

Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва та/або торгівлі. (ПРН 7).

Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та/або торговельної діяльності (ПРН 9).

Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких та/або торговельних структур. (ПРН 11).

Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективної митної й торговельної діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької діяльності, зокрема авіаційних підприємств. (ПРН 12).

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни (в сукупності з іншими освітніми компонентами) здобувач повинен набути таких компетентностей (в сукупності з іншими освітніми компонентами):

1.3.1 Для освітньо-професійної програми «Підприємництво та бізнес-технології»

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 1).

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 2).

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК 4).

Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та/або торговельних структур (ФК 1).

Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та/або торгівлі (ФК 3).

Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів в підприємницькій та/або торговельній діяльності (ФК 5).

Здатність до проведення стратегічного управління розвитком бізнес-структур (зокрема, авіаційної галузі), що забезпечить їх конкурентоспроможність й активізацію інноваційних бізнес-процесів, використовувати новітні методи управління та бізнес-технології для ефективної діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємництва та/або торгівлі (ФК 6).

1.3.2. Для освітньо-професійної програми «Митна діяльність підприємницьких структур»

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 1).

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 2).

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК 4).

Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких або торговельних структур (ФК 1).

Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності (ФК 4).

Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій та/або торговельній діяльності (ФК 5).

Здатність здійснювати зовнішньоторговельні операції відповідно до міжнародних угод та нормативно-правових актів, які функціонують у системі міжнародного технічного регулювання (ФК 8).

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Для освітньо-професійної програми «Підприємництво та бізнес-технології»

Дана дисципліна «Управління бізнесом в авіації» базується на знаннях таких дисциплін як «Управління бізнес-проєктами», «Стратегічне управління розвитком авіаційного бізнесу» та є базою для підготовки та виконання кваліфікаційної роботи.

Для освітньо-професійної програми «Митна діяльність підприємницьких структур»

Дана дисципліна «Управління бізнесом в авіації» базується на знаннях таких дисциплін як «Управління бізнес-проєктами», «Digital-технології в бізнесі» та є базою для підготовки та виконання кваліфікаційної роботи.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається із одного навчального модуля «Планування та управління авіаційним бізнесом», який є логічною завершеною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якого передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів його виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Планування та управління авіаційним бізнесом»

Інтегровані вимоги модуля №1.

Знати: принципи маркетингового підходу до авіабізнесу; основні принципи створення маркетингових альянсів; основні типи маркетингових альянсів: «інтерлайн», «код-шерінг» та «спільна експлуатація авіаліній»; основні підходи та принципи оцінювання авіабізнесу.

Вміти: визначати, який з типів альянсів необхідно створити авіапідприємству для його економічно ефективного функціонування на авіаційному ринку перевезень; оцінити ступінь концентрації та монополізації певного ринку авіаперевезень; визначити вартість бізнесу за моделями створення вартостей публічного авіапідприємства та непублічного авіапідприємства.

Тема 1. Теоретичні та економічні основи авіабізнесу.

Комбінації бізнесів. Бізнес-моделі авіакомпаній. Поглинання як одна з декількох альтернативних стратегій, доступних для досягнення основної мети бізнесу. Формулювання місії підприємства. Стратегічне планування. Інвестиційна стратегія. Формування інвестиційного портфеля. Оперативне управління реалізацією інвестиційних програм та проектів. Основні етапи процесу формування інвестиційної стратегії компанії

Тема 2. Місце стратегічного планування в технології авіабізнесу. Розробка стратегічного плану. Консолідація авіакомпаній. Повне злиття рівноправних авіакомпаній. Об'єднання магістральних і регіональних авіакомпаній. Створення перших маркетингових і стратегічних альянсів. Умови створення альянсів. Стратегічні авіаційні альянси. Класифікація альянсів.

Тема 3. Маркетинговий підхід у авіабізнесі.

Маркетингова діяльність в авіакомпанії. Структура реклами, що пропонується. Маркетингові альянси. Оцінка концентрації авіаційного ринку перевезень. Взаємозв'язки між бізнес-процесами. Виробничі бізнес-процеси авіаційних підприємств. Послідовність робіт, що проводиться при аналізі бізнес-процесів авіаційних підприємств. Дослідження ринку й стимулювання попиту. Комплекс робіт з організації перевезень по регіонах. Забезпечення й контроль комерційного завантаження регулярних рейсів. Виробничий процес обробки вантажів.

Тема 4. Сутність, функції стратегічного управління авіапідприємством. Стратегія виживання, здійснювана в умовах невизначеності й неясності перспектив розвитку при кризі. Визначення синергетичного ефекту. Основні фактори, що визначають особливості розвитку повітряного транспорту на сучасному етапі. Система стратегічних показників роботи авіакомпанії. Кадровий потенціал авіакомпанії. Типова організаційна структура авіакомпанії. Авіаційні холдинги. Організаційна структура авіакомпанії та аеропорту. Задачі і функції керівного, управлінського та експлуатаційного персоналу.

Тема 5. Механізми трансформації стратегічних цілей авіакомпаній. Формування стратегії авіакомпанії. Перспективи розвитку інтернаціоналізації діяльності компанії. Динаміка розвитку глобальної стратегії. Етапи розвитку стратегії авіакомпанії на міжнародному ринку перевезень. Синергетичний ефект, що лежить в основі розвитку глобального альянсу. Методика визначення синергетичного ефекту участі авіакомпанії в глобальному, стратегічному або маркетинговому альянсах. Позаекономічний ефект. Фактори, що визначають значимість для авіакомпанії участі в альянсі. Економічний ефект. Узагальнена характеристика економічного ефекту комерційного співробітництва авіакомпаній.

Тема 6. Стратегія кадрової політики та фінансовий менеджмент в авіакомпанії. Поняття експлуатаційного персоналу. Вимоги до льотного складу екіпажа. Функції бортпровідника як члена екіпажа. Вимоги авіакомпаній (авіапідприємств) щодо рівня кваліфікації, підготовки, тренувань та роботи власних бортпровідників. Ієрархія стандартів, вимог та правил підготовки і роботи бортпровідників. Основні принципи оцінки прибутку на інвестований капітал. Ключові параметри оцінки прибутку на інвестований капітал: прибуток, інвестиція, ризик. Вплив на котирування акцій очікуваних змін в надходженні чистих

грошових потоків і нормі прибутковості.

Тема 7. Прогнозування прибутків авіапідприємства та бізнес-проєктування для становлення авіакомпанії. Види та визначення тарифів. Попередні умови ціноутворення. Управління доходами. Комбінування тарифів в межах одного маршруту. Тарифне позиціонування на «ніш»-маркетах. Модель розвитку бізнесу регіональної авіакомпанії. Типові підрозділи будь-якої авіакомпанії, що забезпечують реалізацію бізнес-процесів. Дворівнева схема управління авіакомпанією. Трирівнева розроблена схема управління акомпанією. Проведення реінжинірингу вимог до співробітників, прийнятим на роботу.

Тема 8. Інформаційне забезпечення авіа бізнесу.

Побудова ІТ-рішення відповідно до прийнятих стандартів. Елементи інформаційної архітектури ІТ-рішень. Структура и склад автоматизованої системи управління бізнес-процесами.

Тема 9. Економічна сутність інвестицій, класифікація інвестицій.

Інвестиційні витрати за проектом. Поточні витрати за проектом. Класифікація поточних витрат. Поняття «загальні витрати». Основні принципи оцінки ефективності проектних рішень. Інтегральні показники, що визнають доцільність інвестиційних вкладень.

2.3. Тематичний план.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Планування та управління авіаційним бізнесом»									
		2 семестр				1 семестр			
1.1	Теоретичні та економічні основи авіабізнесу	12	2	–	10	10	2	–	8
1.2	Місце стратегічного планування в технології авіабізнесу	13	2	2	9	8	-	–	8
1.3	Маркетинговий підхід у авіабізнесі	13	2	2	9	10	2	–	8
1.4	Сутність, функції стратегічного управління авіапідприємством	13	2	2	9	10	2	–	8
1.5	Механізми трансформації стратегічних цілей авіакомпаній	13	2	2	9	2 семестр			
		15	-	-	15				
1.6	Стратегія кадрової політики та фінансовий менеджмент в авіакомпанії	13	2	2	9	17	-	2	15
1.7	Прогнозування прибутків авіапідприємства та бізнес-проекування для становлення авіакомпанії	13	2	2	9	17	-	2	15
1.8	Інформаційне забезпечення авіабізнесу	13	2	2	9	15	-	–	15
1.9	Економічна сутність інвестицій, класифікація інвестицій	13	2	2	9	10	–	2	8
1.10	Модульна контрольна №1	4	–	2	2	-	-	-	-
1.11	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	–	–	8
Усього за 1 семестр		-	-	-	-	30	6	-	32
Усього за 2 семестр		120	18	18	84	90	-	6	76
Усього за модулем №1		120	18	18	84	120	6	6	108
Усього за навчальною дисципліною		120	18	18	84	120	6	6	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота (ЗФН) з дисципліни виконується у другому семестрі з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь здобувачів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу, що викладається.

Виконання, оформлення та захист контрольної (домашньої) роботи здійснюється здобувачем в індивідуальному порядку відповідно до «Методичних вказівок до виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Управління бізнесом в авіації» для здобувачів заочної форми навчання відповідної спеціальності та освітньо-професійної програми, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної (домашньої) роботи №1 - до 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома здобувачів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

У процесі навчання використовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладання матеріалу та дослідницький. Крім того здобувачам надаються індивідуальні консультації (як при зустрічі викладача зі здобувачем так і через інтернет).

Реалізація цих методів здійснюється під час проведення лекцій, практичних занять, виконанні та захисті розрахунково-графічної роботи, домашнього завдання та контрольної (домашньої) роботи, роботи з навчальною літературою тощо.

3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)

Базова література

3.2.1. Орлова К.Є. Управління бізнесом : підручник. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2019. 319 с.

3.2.2. Буднік М. М., Невертій Г. С., Курилова Н. М. Стратегічне управління : навч. посіб. Київ, 2020. 292 с.

3.2.3. Моделювання та реінжиніринг бізнес-процесів : підручник / С.В. Козир, В.В. Слесарев, С.А. Ус, Т.В. Хом'як. Дніпро : НТУ «ДП», 2022. 163 с.

3.2.4. Проектний аналіз: навч. посіб. / Басюркіна Н. Й. та ін. ; за ред. В. А. Карпова. Київ, 2019. 324 с.

3.2.5. Школьник І. О., Кремень В. М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 488 с.

3.2.6. Транспортно-експедиторська діяльність : навч. посіб. / В.М. Запара. та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2017. 214 с.

3.2.7. Янчук М. Б., Соловійова О. О., Савченко Л. В. Взємодія видів транспорту в мультимодальних системах : підручник. Київ, 2021. 220 с.

3.2.8. Соловійова О. О., Командровська В. Є., Соколова О. Є. Управління бізнесом в авіації : практикум. Київ, 2022. 46 с.

Допоміжна література

3.2.9. Коваленко Н.О., Столярчук Н.В. Економіко-аналітичні засади управління інвестиційною привабливістю авіакомпанії із застосуванням елементів бізнес-плану. *Авіаційна промисловість: економіка, проблеми, перспективи, правове регулювання*. 2019. Вип. 1. С. 105–112.

3.2.10. Соловійова О.О., Соколова О.Є., Борець І.В., Висоцька І.І. Організація мультимодальних перевезень вантажів за участю авіаційного транспорту. *Науково-технічний збірник Вісник НТУ* Випуск № 1 (46). 2020. Київ НТУ – с. 35-44.

3.2.11. О. Соловійова, Т. Кравченко, В. Кравченко, І. Висоцька, Ю. Коляда. Динамічна модель оцінювання стратегії розвитку економічного кластера з

урахуванням транспортної складової. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Том 6 № 41. 2021. С. 256-267.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1 Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

3.3.2. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>

3.3.3. Міністерство інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua/>

3.3.4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

3.3.5. Наукова бібліотека НАУ. URL: <http://www.lib.nau.edu.ua/booksfornau/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧЕМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1,2 семестр		
Модуль № 1 «Планування та управління авіаційним бізнесом»		
Виконання завдань на практичних заняттях	60 (сумарна)	30 (сумарна)
Відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях	20	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 здобувач має набрати не менше</i>	48	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Виконання та захист контрольної (домашньої) роботи	-	20
Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-	30
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 1).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. В випадку **диференційованого заліку** підсумкова семестрова рейтингова оцінка, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 2).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки здобувача, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Додаток 1

Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14		15
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		27
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38		39
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50		51
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		63
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74		75
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86		87
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Додаток 2

**Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)